

Gaia: 05/2025

INFORMAZIO FISKAL SENTIKORRA SARE SOZIALETAN ARGITARATZEAGATIK AURKEZTUTAKO SALAKETARI BURUZKO EBAZPENA

I.- KONTSULTA

Mezu anonimo baten bidez, salaketa bat jaso zen zerga-administrazio baten zerbitzuko funtzionario publiko batek zergadun bati buruzko informazio fiskal ofizialaren datuak *Instagram* sare sozialean argitaratzearekin lotuta. Dirudienez, laguntza ekonomiko publikoen onuradun den zergadun baten egoera ekonomikoari buruzko informazioa da. Salatzaileak adierazi duenez, zuzeneko identifikazio-datuak aipatu ez arren, emandako informazioa behar bezain zehatza da ukitutako zergaduna ziurtasunez identifikatu ahal izateko.

Desleialtasun instituzionalaren modu larri batez kalifikatuta, eta oinarritzko eskubideak eta datu pertsonalak urratu ahal izan direnez, gaia ikertzea, diziplina-espeditente bat irekitzea eta zerbitzutik behin betiko kentzeko zehapena hartzea eskatzen da, bai eta egitateak fiskaltzari bidaltzea ere, arau-hauste penala izan badaitezke ere, eta hori guztia salatzailearen anonimotasuna zorrotz babestuz, Salatzailea babesteko 2/2023 Legearen arabera.

II.- APLIKATU BEHARREKO ARAUAK

1.- Diputatuen Kontseiluaren 2016ko martxoaren 1eko Erabakiaren bidez onetsi zen Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko Erakundearen Zuzentasun Sistema (aurrerantzean, EZS), zeinaren bidez etika publikoa eta eredugarritasuna ezaugarri gisa finkatu nahi baitira.

Sistema horren esparruan, zenbait jokabide kode onartu ziren: Diputatuen Kontseiluaren 2016ko martxoaren 1eko erabakiaren bidez, Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien kodea (KPJK); Diputatuen Kontseiluaren 2017ko irailaren 5eko erabakiaren bidez, kontratazio publikoari aplikatu beharreko Jokabide kodea eta zuzentasun instituzionaleko esparrua (KJK); Diputatuen Kontseiluaren 2017ko azaroaren 7ko erabakiaren bidez, Gipuzkoako foru Enplegu publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodea (EPJK); Diputatuen Kontseiluaren 2018ko urriaren 2ko erabakiaren bidez, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoaren

laguntzei eta diru laguntzei aplikatu beharreko Jokabide kodea eta zuzentasun instituzionaleko esparrua (DLJK); 13/2022 Foru Dekretuaren bidez, 2022ko irailaren 13koak, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoarekin elkarreragiten duten Interes Taldeei aplikatu beharreko Jokabide Kodea (ITJK); eta Diputatuen Kontseiluaren 2023ko urtarrilaren 10ko erabakiaren bidez Datuak eta Adimen Artifiziala erabiltzeko kode etikoa (DAAK).

2.- Bai EZSk bai jokabide kodeek hau ezartzen dute: Erakundearen Etika Batzordea (EEB) izango dela berme handieneko organoa eta hura aplikatzeko gaien berri izango duena. Batzorde horren antolaketa, prozedura eta funtzionamendua maiatzaren 3ko 10/2022 Foru Dekretuan arautzen dira, eta Batzordearen ardura izango da Erakundearen Zuzentasun Sistema garatzeko tresnetan ezarritako balioak, printzipioak eta jokabide arauak ez betetzeari buruz jasotako kexak eta salaketak izapidetzea eta ebaztea.

III. ERAKUNDEAREN ETIKA BATZORDEAREN BALORAZIOA

1.- Gai honetan, jakinarazten eta salatzen da gaur egun zerga-administrazio baten zerbitzura dagoen funtzionario publiko batek (autonomikoa edo estatukoa izan daiteke), zerga-kudeaketako barne-aplikazio baten bidez informazio fiskal sentikorrerako sarbidea duenak, informazio ofizial horretatik eratorritako datuak sare sozialetan zabaltzea.

Idazkian, argitalpen horren pantaila-argazkiak erantsi dira. Bertan, argi eta garbi ikus daiteke nork egin duen argitalpen hori (beraz, EEB honek egiaztatu ahal izan zuen Gipuzkoako Foru Aldundiko kanpainetako laguntzaile bat dela, kasu honetan, 2025eko errenta-kanpainakoa).

Kexa hirugarren bati buruz aurkeztu denez, gaiak izapidetu, ebatzi eta jakinarazteari buruzko maiatzaren 3ko 10/2022 Foru Dekretuaren 9. artikuluan ezarritako prozedurari jarraikiz, uztailaren 7an jasotako salaketa helarazi zitzaion langile horri, informazioa emateko eta dagozkion gogoetak adierazi eta argudiatzeko eskubidea bermatzeko. Hark, uztailaren 14an, bere gogoetak bidaltzeko epea luzatzeko eskatu zuen, 10 egun gehiagotan luzatu zitzaiona, eta azkenean 2025eko uztailaren 24an 2025eko uztailaren 24an igorri zituen.

Bestalde, datu pertsonalak eta oinarritzko eskubideak ukituta gerta daitezkeenez (salaketa-idazkiaren arabera), eta EEBren funtzionamenduari buruzko artikuluetan ezarritakoaren babesean, non adierazten baita EEBk adituen aholkularitza eskatu ahal izango duela, konplexutasun edo espezifikotasun bereziagatik hala eskatzen duten gaiak aztertzeke eta ebazteko (10/2022 Foru Dekretuaren 7.4 artikulua), 2025eko

ekainaren 29an, laguntza eskatu zitzaion Gipuzkoako Foru Aldundiko Datuak Babesteko Ordezkarari (aurrerantzean, DBO), argitaratutako datuen izaerari eta datu pertsonalen babesari buruzko araudiaren balizko urraketari buruzko iritzia eskatzeko. Ildo horretan, uztailaren 8an txosten bat jaso zen haren balorazioarekin.

2.- Aurkeztutako salaketa-idazkian, (salatzailearen arabera) arau-hauste oso astuna eta delitua den jokabide baten berri ematen da, eta zerbitzutik kentzeko eskatzen da, zehapen proportzional, beharrezko eta Zuzenbidearen arabera gisa. Idazki luze bat da, ekintza bat zehazten duena, eta horren ebidentzia grafikoa ematen du. Era berean, funtzionarioaren jardunak urratu ahal izan duen balizko araudiari buruzko balorazioa ere ematen du salatzaileak.

Idazkiaren hasieran, arau-hausteei buruzko informazioa ematen duten pertsonen babesa arautzeko eta ustelkeriaren aurka borrokatzeko otsailaren 20ko 2/2023 Legean xedatutakoa hartzen da oinarri, diziplina-ordenaren arau-hauste oso astuna, sekretuak ezagutaraztearen ustezko delitua eta, hala badagokio, neutraltasun-printzipioa eta hirugarrenen oinarritzko eskubideekiko errespetua urra ditzaketen egitateak salatzeko.

Jakinarazten da zerga-administrazio baten zerbitzura dagoen pertsona batek (salatzaileak ez daki autonomia-erkidegokoa edo estatukoa den), zerga-kudeaketako barne-aplikazio baten bidez informazio fiskal sentikorrerako sarbidea duenak, informazio ofizial horretatik eratorritako datuak zabaldu dituela sare sozialetan (*Instagram*). 2025eko maiatzaren 21eko argitalpen batean, historia moduan (24 ordutan desagertzen da, baina «pantaila-argazkia» aurkezten du), zergadun baten egoera ekonomikoari buruzko zenbateko fiskalak eta xehetasunak azaltzen ditu, dirudienez haren baimenik gabe. Argitalpenak barne hartzen du zerga-kudeaketako programa informatiko ofizialaren interfazearen pantaila-argazki bat. Bertan, manipulaturako argazkia igotzean zuzeneko identifikazio-datuak falta badira ere, funtzionarioak erantsitako iruzkinak zeharka identifikatzen du zergaduna, laguntza publikoen onuradun gisa duen egoera azaltzen du eta kasuari buruzko iritzi pertsonala ematen du. Ustez laguntza ekonomiko publikoen onuradun den eta kalteberatasun-egoeran dagoen pertsona bati egiten dio erreferentzia, eta horrek (salatzailearen arabera) osagai diskriminatzaile edo iraingarria gehi lezake zabalkundean.

Adierazi behar da pantaila-argazkia Ogasuneko teknikariek soilik erabiltzeko barne-aplikazio batetik datorrela zalantzarik gabe; izan ere, herritarrei arreta emateko kanpoko plataformetan agertzen denaz guztiz bestelako formatuan aurkezten du informazioa, eta horrek adierazten du salatutako funtzionarioa bere lanpostutik sartu zela datuetara, eta ez iturri ireki edo publiko batetik. Funtzionarioak testu hau argitaratu zuen sare sozialetan (jatorriz euskaraz, salatzaileak berak gaztelaniara itzulita aurkeztutako idatzian):

“Hau gaur lanien einten errenta aitopen baten datuek die. Ikusi zeinkien moduen, 2024an persona honek ixte 42.000 euro jaso deuz diru laguntzetan (RGI eta IMV). Beran bikotiek, (umien aittek) be diru laguntzak jasotzen izen deuz, baia eztauz ezkontute eta etxe ezberdinetan erroldatute diru laguntza gehixau jasoteko.

Hillien 3.500€ dire. Kopuru hori jasotzen deu, bestte arrazoi batzun artien 2024an laugarren umie euki dauelako.

Kopuru honek guztixek EXENTO dauz errenta aitopenien. Hau da, eztabe zergarik ordaintzen. Euren ostien etxe baten interna moduen lan eitten dauen andra bat euki dot. 20.000 euro soldata gordine. 1.900 euro urtentzo ordaintzera”.

Idazkiaren arabera, zabalkunde hori ez da ustekabekoa, ezta zabarkeriazko produktua ere, baizik eta nahita egindakoa, egituratua eta langile publiko izateagatik soilik eskura zezakeen egoera fiskal bat jendaurrean erakustera bideratua. Gainera, iruzkinak (jatorriz euskaraz) modu gutxiesgarrian aipatzen ditu jasotako laguntzak, haien legitimitatea zalantzan jarritz eta enplegatu baten soldatarekin eta zerga-kargekin alderatuz. Horrek balorazio subjektiboa egiten du, eta agerian uzten du gizarte-laguntzak jasotzen dituzten pertsonetako mespretxu-jarrera.

Horrek guztiak pentsarazten digu dolozko ekintza kontzientea dela (betiere salatzailearen arabera):

- Zenbait datu ezkututzen saiatu zen (gainera "margotuz"), legezkotasunaren itxura egiteko, baina iruzkin pertsonal bat egin zuen irudiarekin batera, informazio konfidentzialaren zabalkundean erabateko kontzientzia eta deliberazioa erakusten duena.
- Irudia eremu batzuk ezkutatzeko editatu zen, eta horrek manipulazio kontziente eta selektiboa adierazten du.
- Kanal mugatu bat erabili izanak eta informazioaren izaera oso espezifikoa agerian uzten dute helburu publikoekin edo salaketa-helburuekin babestutako datu pertsonalak zabaltzeko asmo argia, zergadunaren oinarritzko eskubideak urratuz.
- Jokabide hori bereziki larria da, gizarte-laguntzak jasotzen dituen kolektibo kaltebera bati eragiten baitio, eta, beraz, gorroto-delitu bat ere sar liteke, Zigor Kodearen 510. artikulua arabera, talde horrekiko gaitzespen edo estigmatizazio soziala sortzen baitu.

- Funtzio publikotik kanpoko kanal batetik zabaldu zen jendaurrean.

Bestalde, nahiz eta NANA ez den agertzen irudian, emandako informazioa behar bezain zehatza da, salatuak Ogasuneko barne-aplikazioan dituen sarbide mugatuko kasuen historialaren bidez zergaduna ziurtasunez identifikatu ahal izateko. Laguntzen zenbateko zehatzak, seme-alaben kopurua, familia-egoera eta lotutako beste datu batzuk informazio indibidualizatuaren multzoa dira, eta ezin dira ez anonimizatuz ez orokortzat hartu. Salatuak datu horietarako sarbide eskusiboa izateak eta kasuaren denborek are gehiago errazten dute bere identifikazioa.

Jarraian, ordenamendu juridikoa urratu dela adierazteko oinarri espezifiko batzuk adierazten dira:

- Administrazio-araudia urratzea (Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutua-EPOE):

- 7/2007 Legearen 52. artikulua (Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutua): administrazio publikoetako langileen konfidentzialtasun-betebeharra ezartzen du.
- Diziplinako arau-hauste oso astuna, Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren 95.2 artikulua k) letraren arabera, isiltasun-betebeharra urratzeagatik eta kargua dela-eta lortutako informazioa behar ez bezala erabiltzeagatik. Jokabide mota hori erakundearen arteko desleialtasun-modu larriaren bat da; izan ere, sarbide-abusua, nahita kanpoko esposizioa eta neutraltasunaren eta datuen babesaren printzipioa zuzenean urratzea dakar.
- Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren 96. artikulua: hutsegite oso larriak zerbitzutik kenduz zigor daitezke, hau da, funtzionario publikoaren izaera behin betiko galduz. Kasu honetan, ez da zehapen txikirik aplikatu behar (enplegua etetea edo lekualdatzea), honako arrazoi hauengatik:
 - Benetako kaltea egin zaio Administrazioaren irudiari.
 - Intentzionalitate argia egon da, sare publiko batean nahita zabaldua.
 - Zergadun bat egoera zaurgarrian egon da, eta horrek areagotu egiten ditu inpaktu pertsonala eta ospeak.

- Administrazio Prozedura Erkidearen 39/2015 Legea urratzea:

- Bitarteko publikoen erantzukizunaren eta erabilera egokiaren printzipioa.
- Administrazio-fede onaren printzipioa urratzea.

- Zigor Kodearen urraketa:

- Funtzionario publiko batek sekretuak agerraraztearen delitua, Zigor Kodearen 417. artikuluan aurreikusitakoa. Kasu honetan, zerga-administrazioaren barne-sistema batetik lortutako datuak zabaltzea isilpeko informazioa doloz ezagutzea ematea dela esan daiteke. Implizituki ezagutzen da informazio babestua dela, kargua dela-eta eskuratu baitzuen, testuinguru erreserbatu batean. (Funtzionario izateak eta datu fiskalaren izaerak indartu egiten dute ezagutzea ematearen doluzko izaera).
- Intimitatearen aurkako delitu bat, Zigor Kodearen 197. artikuluan aurreikusitakoa: datu pertsonalak baimenik gabeko helburuekin bidegabe tratatzea.
- Frogatzen bada mezuaren asmoa kolektibo kaltebera bat (gizarte-laguntzen onuradunak) iraintzea edo mespretxua sustatzea zela, gorrotoa sustatzeko azter liteke Zigor Kodearen 510.1.a) artikulua barruan (gorroto-delitua).

- Datuak babesteko araudia urratzea (DBEO eta DPBEDBLO):

- Arau-haustea DBEOren 5.1.f) artikuluan jasotako osotasun- eta konfidentzialtasun-printzipioa urratzea ekar lezake.
- Gainera, DBEOren 32. artikulua arabera, datuen tratamenduaren arduradunak (administrazioak) neurri teknikoak eta antolakuntzakoak ezarri behar ditu baimenik gabeko sarbideak edo dibulgazioak saihesteko, eta behartuta dago horrelako segurtasun-arrakala baten aurrean jardutera. Jokabide horrek, konfidentzialtasun-betebeharra urratzeaz gain, informazio sentikorrerako sarbidea eta haren zabalkunde publikoa mugatzea dakar, kausaren berri izanda.

Azaldutakoaren larritasunagatik, formalki eskatzen da:

- Gertatutakoa ikertzea, beharrezkoak diren frogabideak bilduz (argitalpenaren kapturak, datu fiskalen aplikaziorako sarbidea, funtzionarioaren jardueraren

historia): salatuaren lan-historia berrikusten bada (2025ean tratatutako espedienteak) eta irudian zabalduko datu fiskalekin gurutzatzen bada (42.000 euroko laguntzak 2024an, 4 seme-alaba, erroldatu gabeko bikotea...), zergadun zehatza identifikatu ahal izango litzateke.

- Diziiplina-espedienteak irekitzea salatutako funtzionarioaren arau-hauste oso larriagatik, haren jokabidea enplegatu publikoei eska dakizkiekeen etikarekin eta legezketasunarekin bateraezintzat jotzen delako, eta oinarritzko eskubideen eta arau penalen urraketen larritasunagatik.
- Zerbitzutik behin betiko kentzeko zehapena ezartzea, hori baita gertaeren larritasunaren eta izaeraren proportzio bakarra.
- Gertakariak Fiskaltzari bidaltzea, arau-hauste penala izan badaitezke ere, Zigor Kodearen 417. artikulua eta, hala badagokio, 510. artikulua arabera.
- Eragindako zergadunaren oinarritzko eskubideak eta datu pertsonalak urratu diren baloratzea.
- 2/2023 Legearen arabera salatzailearen anonimotasuna zorrotz babestea, salatuak errepresalia edo zeharkako identifikazio oro saihestuz.

Azken ohar gisa, adierazten da deskribatutakoa bezalako ekintzek zerbitzu publikoaren irudia larriki hondatzen dutela eta konfiantza urratzen dutela modu konponezin batean, batez ere egileak datu sentikorrek eskuratzeko funtzioetan jarraitzen badu. Larritasunak eta doloak justifikatzen dute, gehieneko barne-zehapena ez ezik, dagokion jarduketara penala ere.

Aipatu bezala, idazkiarekin batera doa sare sozialetako argitalpenaren argazkia, deskribatutako eta gertatutako gertakarien ikusizko froga gisa. Irudi hori dagokion zerga-aplikaziora sartzeko erregistroekin egiaztatu eta kontrastatu daiteke.

Azkenik, salatzaileak adierazten du salatuak bere lanpostua uzten badu prozedura ebatzi baino lehen, horrek ez duela administrazioa salbuetsiko espedienteak amaitu arte jarraitzeko eta instruitzeko betebeharretik, urriaren 30eko 5/2015 Errege Dekretu Legegilearen 98. artikulua arabera (Enplegatu Publikoaren Oinarritzko Estatutuaren testu bategina): «Prozedurak aurrera jarraitu ahal izango du interesdunak enplegatu publiko izaera galdu arren, baldin eta egotzitako egitateak bere eginkizunak betetzean gertatu badira eta legezketasunari, interes publikoari edo Administrazioarekiko konfiantzari eragin badiezaioke». Beraz, berariaz eskatzen da, kargu-uzte aurreratuaren kasuan, prozedura irekita mantentzea, eta, egitateak baieztatzen badira,

zerbitzutik behin betiko kentzeko edo enplegu publikora sartzeko desgaitzeko zehapena ezartzea, osotasun instituzionala babesteko eta beste plaza edo poltsa batzuetara sartzearen bidez elkarren laneratzea saihesteko.

3.- Salatuak dokumentu zabal bat aurkeztu zuen, bere iritziekin. Lehenik eta behin, lanpostuaren izaera eta betetzen dituen eginkizunak deskribatzen ditu, eta baieztatzen du jendearentzako aurrez aurreko arreta-postu batean lan egiten duela, foru Ogasunak Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren aitortpena egiteko gaitutako bulegoetan. Agindutako zereginak bete ahal izateko jarraitzen den prozedura deskribatzen du, eta adierazten du, bere eginkizunen esparruan, informazio eta datu sentikor eta pertsonaletarako sarbidea duela, ezinbestekoak baitira dagokion aitortpena egin ahal izateko. Beraz, informazio hori eskuratzea funtzioak betetzeko arrunt, ohiko eta baimendutako jardunaren parte da.

Hurrengo atalean, gizarte-laguntzak jasotzen dituztenak aitortzeko betebeharrari eta funtzionarioek irregulartasun posibleen susmoa dutenean jakinarazteko betebeharrari buruz hitz egiten du. Gai horri dagokionez, adierazi du ondo gogoratzen duela salaketaren xede den kasua, eta, bere eginkizunak betetzean lortutako datuak ikusita, zegokion erakundeari parte ematea erabaki zuela, Lanbide kasu horretan, aipatutako bikoteak lege-iruzur bat egin zuela uste zuelako, eta, horrela, funtzionario gisa zuen betebeharra betetzen zuelako.

Eztabaidagai den argitalpenari dagokionez, hainbat gai azpimarratzen ditu. Alde batetik, argitalpen iragankorra izan zela ("story"), 24 orduz soilik ikus daitekeena, eta ondoren automatikoki ezabatzen dena. Bestalde, argitalpen hori aldeztu aurretik baimendutako kontaktuek soilik eskura zezaketenez esparru pribatu hertsian egin zela, hau da, inoiz ez zen jendaurrean eskuragarri egon, ez eta hirugarren ezezagunentzat irekita ere. Hori salaketa-idazkiari erantsitako pantaila-argazkia ikus daiteke, non ikus baitaiteke hartzen duen pertsona ezin dela bertara sartu, pribatua delako. Azpimarratzen du, gainera, informazio konfidentziala zabaltzeko asmo maltzurra izan balu, hori leporatzen zaiola salaketan, ez lukeela datu pertsonalik estaliko, edo informazioa hedapen handiko egunkari batera bidaliko zukeela. Horrek agerian uzten du, bere esanetan, kezkagarritzat jotzen duen errealitate sozial bat ikusarazteko asmoa zuela, sistemaren akatsak, batzuen eta besteen artean desberdintasunak eragiten dituzten lege-iruzurrak gertatzea ahalbidetzen dutenak, eta ez inor zehazki barregarri uztea edo erakustea. Are gehiago, pentsa daiteke sistemak izan ditzakeen zirrikituen bidez laguntza bidegabeak jasotzen dituztenen aurka dagoela, eta ez oro har laguntza publikoak jasotzen dituztenen aurka. Azkenik, azpimarratzen du argitalpenean ez dela agertzen zergaduna edo bere lanpostua edo lantokia identifika

dezakeen daturik, eta, beraz, ezin dela inola ere izan informazio sekretua edo konfidentziala argitaratzea.

Interesdunak bere jokabide pertsonalari eta profesionalari buruz nabarmendu duenez, lanbide-jardunaren historia garbia du, eta inoiz ez da kexarik egon bere tratuari eta profesionaltasunari buruz; aitzitik, lan egiten duen bulegoko arduradunak berretsi dezake kontu hori.

Idazkia amaitzeko, zalantzan jartzen du salaketaren izaera; izan ere, tonuagatik eta edukiagatik, eraso pertsonal bat dela dio, eta ez datuen babesarekiko kezka legítimo bat. Bere jardunak egungo errealitatea ingurune pribatu batean islatzeko asmoa baino ez duela izan errepikatzen du, inoren intimitaterako eskubidea urratu gabe; nolana ere, akatsak egin ahal izan dituela onartu du, eta etorkizunean are zuhurtzia handiagoz jokatzeko konpromisoa hartzen du, interpretazio okerrak edo asmo txarrekoak saihesteko.

4.- Bestalde, DBOk txosten bat bidali zion EEB honi, salatutako gertakariari buruz zuen iritzia azaltzeko. Bertan adierazten denez, zerga-datuak, zalantzarik gabe, datu pertsonalak dira, baina, hala ere, ez dira Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorraren (DBEO) 9.1 artikuluko datu pertsonalen kategoria berezizat hartzen.

Aipatutako artikulua honela definitzen ditu «datu pertsonalak»: «persona fisiko identifikatu edo identifikagarri («interesdun») bati buruzko informazio oro; persona fisiko identifikagarritzat hartzen da zuzenean edo zeharka, eta bereziki identifikatzaile baten bidez, identifikatu daitekeen persona oro, hala nola izen bat, identifikazio-zenbaki bat, kokapen-datuak, lineako identifikatzaile bat edo persona horren nortasun fisiko, fisiologiko, genetiko, psikiko, ekonomiko, kultural edo sozialari buruzko elementu bat edo batzuk», eta honako hauetara mugatzen du datu pertsonalen kategoria berezizat: «... persona fisiko baten jatorri etnikoa edo arrazakoa, iritzi politikoak, sinesmen erlijioso edo filosofikoak edo sindikatu-afiliazioa jakinarazten dituzten datu pertsonalak, eta datu genetikoaren tratamendua, persona fisiko bat modu unibokoan identifikatzera bideratutako datu biometrikoak, osasunari buruzko datuak edo persona fisiko baten bizitza sexualari edo orientazio sexualari buruzko datuak».

Hala ere, Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergei buruzko martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arau Orokorraren 34 i) artikulua ezartzen du Zerga Administrazioak lortutako datuak, txostenak edo aurrekariak isilpekoak izateko eskubidea dagoela, eta argi eta garbi adierazten du kudeatu beharreko tributuoak edo baliabideak aplikatzeko eta zehapenak ezartzeko baino ezin izango direla erabili, eta ezin izango zaizkiela hirugarrenei laga edo jakinarazi, foru-arau honetan eta legeetan aurreikusitako kasuetan izan ezik. Ildo berekoa da foru-arau beraren 92. artikulua.

Beraz, zerga-datuak datu pertsonalak dira eta izaera erreserbatua dute, eta, zerga-legeriak eta datu pertsonalak babesteko araudiak xedatutakoaren arabera, Zerga Administrazioak maneiatzen duen informazioaren konfidentzialtasuna eta segurtasuna bermatu behar ditu, eta zerga-kudeaketarekin lotutako helburu espezifikoetarako irispidea eta erabilera mugatu.

Bestalde, sare sozialetan emandako datuen bidez pertsona zeharka identifikatzeari dagokionez, DBOk honako hau ondorioztatzen du: «ez aplikazio informatikoaren pantaila-argazkian, ez testuan, ez da zuzenean izen-abizenekin edo beste identifikazio-moduren batekin identifikatzen laguntza horiek jasotzen dituen pertsona fisikoa. Era berean, ez da ematen ordainsari horiek jasotzen dituen pertsonaren identitatea zeharka jakinarazi dezakeen daturik; izan ere, «ez da datu nahikorik argitaratu pertsona hori zeharka identifikatu ahal izateko». Beraz, uste du ez dela segurtasun-arrakalarik egon, eta ez dela datu pertsonalak babesteko araudian aurreikusitako arau-hausterik gertatu.

5.- Inplikaturako alderdiek eta DBOren adituak azaldutakoa ikusita, zalantzarik gabe gai konplexua da. Salaketa-idazkiarekin ikus zitekeen jada, non ikusten zen salatzaileak ezagutzen zituela bai urratzen ari zen araudia, bai horrek guztiak ekar zezakeen inplikazio etikoa.

Salaketa-idazkian aipatzen diren gai juridiko hutsei dagokienez, Datuen Babeserako araudia (honi buruz DBDak bere iritzia eman duena eta EEB honek bere egiten duena) Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutua (52, 95.2.k) eta 96) artikulua], Administrazio Prozedura Erkidearen 39/2015 Legea eta Zigor Kodea [417, 197, 510.a)] aipatzen ditu, guztiak informazioaren konfidentzialtasunari, karguagatik lortutako informazioaren erabilera desegokiari, intimitatearen aurkako delituari edo are gorrotoa bultzatzeari buruzkoak. Hala ere, EEB honen lana, batez ere, EZSn ezarritako balio eta printzipioen (horietako batzuk bat datoz aipaturako araudiaren aginduetan ezarritakoekin) urraketa (edo urraketarik eza) aztertzea eta baloratzea da, nolanahi ere, gaia aztertzearen ondorioz, ekintzak proposatzera behartzen badu diziiplina- edo lege-neurriak hartzeko, jakinarazpenean azaldutako gertakariei dagokienez. Beraz, ikus dezagun zer ondorio izan ditzakeen azaldutako gaiak EZSren ikuspegitik.

Gure ustez, eta betiere EZSren ikuspegitik, 3 alderdi hartu behar dira kontuan: (1) karguagatik lortutako datuak sare sozialetan eta kontu pribatu batetik argitaratzea; (2) zergaduna kolektibo kaltebera izatea; eta (3) langile horren ekintzarekin proiektatzen den Erakundearen irudia.

(1) Salaketa-idazkian adierazten zen bezala, sare sozialean argitaratutako datuak langileari agindu zaizkion lana eta zereginak (kasu honetan 2025eko errenta-kanpainan laguntzeko erdi mailako teknikari gisa) egin ahal izateko eskura jarri zaion aplikazio korporatibo baten bidez lortu behar izan dira. Egitate hori funtzionarioak aurkeztutako idazkian berresten eta aitortzen da, nahiz eta dokumentuan behin baino gehiagotan adierazten den bere asmoa ez zela, salaketan adierazten den bezala, laguntza publikoak jasotzen dituzten pertsonen kolektiboarekiko jarrera iraingarria izatea, baizik eta informazio objektiboa ematea eta egungo errealitate bat ikusaraztea, prestazio publikoak kobratzean gertatzen diren iruzur-kasuena. Nolanahi ere, zalantzarik gabekoa da informazio hori langile publiko gisa eta haren eskura jarritako lan-tresnen bidez lortu zuela, eta helburu "pertsonaletarako" erabili zela, hau da, sare sozial batean argitaratu zen, modu pertsonalean eta ez korporatiboan, haren kontu pertsonaletik argitaratu baitzen. Beraz, EPJKak e) apartatuan **Eredugarritasunaren** balioari buruz ezarritakoa jasotzeari utzi zion. Honako hau dio apartatu horrek:

Art. 2. Eredugarritasuna

(...)

e) Foru langile publikoek, erakundearen eredugarritasuna eta irudia bermatzeko asmoz, ez dute foru administrazioak edo euren erakundeek, burutzen dituzten jarduerak direla eta euren esku jartzen dituzten ondasun edo zerbitzuen erabilera okerra egingo. Era berean, gauzatzea murriztu eta produktiboa ez den eta herritarrei edo gainontzeko langileei bere funtzioen burutzearen irudi okerra ematen duen jarrera mota oro ekidindo dute.

(...)

Gainera, agian aplikazioaren erabilera desegokia baino larriagoa da argitaratu direnak hirugarrenen datuak izatea; izan ere, DBOren txostenean ikusi den bezala, foru-administrazioak maneiatzen duen informazioaren konfidentzialtasuna eta segurtasuna bermatzeko betebeharra du, eta, kasu honetan, zerga-kudeaketarekin espezifikoki lotutako helburuetara mugatzen du sarbidea (Gipuzkoako Lurralde Historikoko Zergei buruzko martxoaren 8ko 2/2005 Foru Arauaren 34.i) eta 92) artikulua). Oro har, baina antzeko zentzuan, EPJKak **Gardentasunaren** printzipioari lotutako jarduketa-arauak aipatzen ditu (3.1.):

Art. 3.1. Gardentasuna

(...)

e) Gardentasunak ez dakar, inolaz ere, **foru langile publikoak bere jarduera profesionala dela eta ezagutzen duen informazioa erreserbatzeko betebeharra aktibo** ez mantentzea, ezta hura erabiltzea bere onura pertsonalerako edo hirugarrenen onurarako, ezta horrela ezartzen den **gaietan konfidentzialtasuna** urratzea ere.

(...)

Baita **Inpartzialtasun- eta Objektibotasun**-balioei buruz hitz egitean ere (**4. art.**):

Art. 4. Inpartzialtasuna eta Objektibotasuna

(...)

c) Foru langile publikoek, informazio publikoaren gardentasunari kalterik egin gabe, **euren jarduera profesionalen arabera ezagutzen dituzten gai guztietan erreserba betebeharra mantenduko dute**, eta, jokoan dauden interesak direla eta, baita jorratutako helburuaren berezitasunengatik ere, jarrera hori modu berezian izatea exijitzen dutenak, **eta ezin izango dute informazio hori euren edota hirugarrenen onurarako erabili**. Edozein kasutan, **konfidentzial bezala klasifikatutako gai guztiak sekretupean mantenduko dituzte**.

(...)

Beraz, badirudi, kasu honetan, urratu egin direla bai zerbitzu eta aplikazio korporatiboen erabilera zuzena, bai tributuei buruzko foru-araudiak eta EPJKak berak eskatzen duten konfidentzialtasuna.

(2) Bestalde, salaketan zergadunaren inguruabar pertsonalei buruz egiten diren balorazio pertsonalak eta iruzkinak azpimarratzen dira. Salatzailearen arabera, iruzkin gutxiesgarriak dira, eta, zergadunaren kalteberatasun-egoera kontuan hartuta, diskriminatzailea edo iraingarria da hedapenean, eta agerian uzten du gizarte-laguntzak jasotzen dituzten pertsonetikiko mespretxu-jarrera.

Puntu honetan, gogorarazi behar da EZSk errespetuaren balioaren inguruan ezartzen duena. **Errespetuaren** helburua bizikidetzak, elkartasuna eta tolerantzia lehenestea eta elkarrekiko errespetua eta aniztasuna bultzatzea da. Horregatik, bere langileei eskatzen die herritarrak adeitasunez, zuzentasunez, errespetuz eta duintasunez

tratatzeke, eta mespretxuzko terminoak edo edozein motatako diskriminazio-jardunbideak erabiltzea dakarren edozein jokabide edo jarduketa ez egiteko (7):

Art. 7. Errespetua

(...)

d) Langile publikoek **arreta berezia jarri beharko dute herritarrekiko eta zerbitzu publikoko erabiltzaileekiko harremanetan**. Eremu honetan, foru langileek ematen duten zerbitzu publikoaren azken arrazoia herritarrak direnez, edozein kasutan **kortesia, zuzentasun eta errespetuz tratatuko dira, eta bereziki, pertsona orok merezi duen duintasunez, baita adeitasun, enpatia eta baretasunez**.

(...)

g) Era berean, foru langile publikoek **ez dute egingo edozein motatako diskriminazioa suposatzen duten praktiken jarrera edo jarduera** (generoa, ideiak, ideologia, sexu orientazioa, arraza, ezgaitasuna edo beste edozein). Bereziki, foru langile publikoak genero, sexu orientazioa, arraza, ezgaitasuna, sinesmenak edo beste edozein arrazoigatik **deskalkifikatzailea izan daitekeen ahozko edo ez ahozko jarrerak, ekintzen edo ez egiteen bidez, izatea ekidingo du**.

Eta garrantzi berezia hartzen du e) apartatuan ezarritakoak; izan ere, kolektibo jakin batzuekin izan behar den sentsibiltate bereziaz hitz egiten du, besteak beste, arrazoi ekonomikoengatik kalteberak direnekin:

(...)

e) Modu berean, foru langile publikoek **arreta berezia izango dute, dimentsio etikotik, bereziki ahulak diren kolektiboekin harremanak izatean, gizarte arrazoiak, arrazoi ekonomikoak edo edozein motatako arrazoiak direla eta, beharrezkoak diren ekintza positiboko neurriak hartuz eta pertsona horiekiko tratuan sentsibiltate eta enpatia berezia helaraziz, erakundeak sustatzen dituen politika publikoen eremuan**.

(...)

Interesdunak adierazi duenez, argitalpenarekin lortu nahi zena iruzur-kasu bat salatzea baino ez zen; hala ere, gure ustez, jasotako laguntzen legitimotasunaz zalantza egiten bazen eta salaketa eta ikerketa egin nahi baziren, sare sozialak ez dira horretarako bidea, baizik eta horretarako ezarritako bideetatik salatu beharko zukeen, azkenean gertatu zen bezala. Iruzur kasu bat zela susmatzeak (ez dakigu agintari eskudunek

azkenean horrela kalifikatu zuten), eta berez mespretxuzkoa den kalifikatzailerik berariaz erabili gabe ere, ez du funtzionarioaren jarrera justifikatzen, eta, gainera, iruzkinek ez dute erakusten, zalantzarik gabe, enpatia berezirik dagoenik laguntza publikoak jasotzen dituen pertsona horrekiko, eta, beraz, foru-administrazioak bultzatutako zerbitzu publiko (laguntza gisa) baten erabiltzailearekiko.

(3) Azkenik, gogoan izan behar dugu herritar bat foru-administrazioa hurbildu ohi dela, bai premiagatik, bai bere laguntza behar duelako zerbitzu edo izapideteei dagokienez, bai herritar gisa dituen betebeharrak betetzeko, hala nola dagokion errenta-aitorpena izapidetzea. Bi kasuetako edozeinetan, konfiantza osoz gerturatzeko da, bere datuak, egoera pertsonala edo foru administrazioari bere langileen bidez jakinarazten dion edozein inguruabar, uste den konfidentzialtasunarekin tratatuko delaren konfiantzarekin (betiere legezkotasunaren esparruaren barruan); hori da erakundeak legitimatzen duen baldintzetako bat, eta, horregatik, langileek, beren jokabidearen bidez, indartu egin behar dute konfidentzialtasuna. Hala adierazten du **Eredugarritasunaren** balioak 2.d) apartatuan:

Art. 2. Eredugarritasuna

(...)

*d) Edozelan ere, **saiatuko dira euren jokabide eta jarrerek parte diren erakundearen legimititatea indartzea, eta era berean, kalterik txikiena ere pairatzea saihestuko dute.***

(...)

Eta, horren guztiaren aterpe edo premisa gisa, ez dugu ahaztu behar Erakundearen Zuzentasun Sistemaren helburua, eta, bereziki, EPJKren helburua. Izan ere, haren helburuak honako hauek dira: «foru-enplegu publikoaren eremuan azpiegitura etiko bat garatzea, **foru-enplegatu publikoen eredugarritasuna, objektibotasuna eta bikaintasuna azpimarratzeko eta sakontzeko**, beren eginkizunak betetzean», «foru-enplegu publikotik berdintasuna sustatzea, **edozein diskriminazio-tratu saihestuz** eta kultura-, erlijio- eta hizkuntza-**aniztasuna errespetatuz**, bai eta beste edozein baldintza edo inguruabarrengatik ere», edo «**herritarrek konfiantza handiagoa izatea foru-enplegatu publikoengan** eta, ondorioz, Foru Administrazioan eta zerbitzu profesionalak ematen dizkieten sektore publikoko erakundeetan, errespetuaren eta sustapenaren bidez eta kudeaketa eta jardun profesional onaren balio etikoak eta jokabide-arauak eta printzipioak sustatuz» [1.3.b), g) eta h) artikulua].

Langile publiko baten jarrera edo jarduteko modua ez da gai txikia, ezta pertsonen arteko arazo hutsa ere; inplikazio sakonak ditu herritarren eta foru-administrazioaren arteko harremanean. Langile publiko batek larderia, interesik eza, enpatiarik eza edo jarrera arduragabeak agertzen dituenean, herritarrentzat, urrunekotzat, eraginkortasunik gabekotzat edo etsaitzat jotzen den Administrazio baten ageriko ordezkaria bihurtzen da.

Administrazioaren aurpegia, pertsona askorentzat, leihatilan arreta ematen dion pertsona, gizarte-langilea edo errenta-aitorpena aurkeztzen laguntzen dion pertsona den testuinguruetan, haren portaerak, harreman-puntu horretan jarrera txarra izateak mezu inplizitu baina ahaltsua transmititzen du: herritarra ez dela baloratzen, haren premiak ez direla axola edo haren datuak arbitrarioki erabiltzen direla. Horrek konfiantza higatzen du, edozein demokraziaren funtzionamendu onerako funtsezko baliabidea.

Konfiantza instituzionala ez da politika edo diskurtso handien bidez soilik eraikitzen; eguneroko keinu txikietan ere sortzen da, eta galdu egiten da. Herritarrek hautematen badute langile publikoek harrokeriaz edo axolagabekeriak jokatzen dutela, esperientzia hori orokortu dezake, Administrazio osoaren adierazle gisa. Hala, gertakari isolatu bat ustelkeriaren, gaitasun ezaren edo zerbitzu-bokaziorik ezaren pertzepzio zabalago baten zati bihur daiteke, hain zuzen ere EZSren helburuen aurkakoa.

Informazioa 24 orduz "bakarrik" edo baimendutako pertsona-talde batek "bakarrik" eskuratu ahal izateak, edo funtzionarioaren profilean ez adierazteak foru Aldundiko langilea dela adieraztea larritasuna kendu diezaiokeela badirudi ere, 24 orduz "bakarrik" argitalpenaren berri izan ahal izan zuten (salaketa aurkeztu zuen pertsonaren kasuan bezala) pertsona baimenduen (berdin du zenbat diren) zirkulu "txiki" horrek, ziurrenik, hurbileko pertsonen zirkulua izanik, bere lantokia foru Aldundia eta ez enpresa pribatu bat dela dakitenak, nahikoa arrazoi da pentsatzeko, EZSren helburuak betetzetik urrun, langile horren jarrerak foru Administrazioaren langileen zerbitzu publikoaren bokazioa desitxuratzen lagundu duela, eta argitalpen hori ikusi duen edozein pertsonak erakundearekiko izan zezakeen konfiantza ahuldu duela.

Hori guztia dela eta, Erakundearen Etika Batzordeak erabaki hau hartu du, aho batez, 2025ko abuztuaren 19an

EBAZPENA

Lehenengoa.- - Kontuan hartuta Foru Enplegu Publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodearen artikuluetan Eredugarritasunaren, Inpartzialtasunaren eta Objektibotasunaren eta Errespetuaren balioei eta Gardentasunaren printzipioari buruz ezarritakoa, gure ustez, salatutako langileak egindako ekintzek haietan ezarritakoa urratzen dute, eta, beraz, haren jarrera gaitzesten dugu.

Bigarrena.- Salatutako jarduketaren ondorioak garrantzitsuak direla iritzita, salatuari ohartarazten diogu ezen, Gipuzkoako Lurralde Historikoko foru-sektore publikoko Etika Institutuzionalaren Batzordearen antolaketa, prozedura eta funtzionamendua arautzen dituen 10/2022 Foru Dekretuaren 7. eta 8. artikuluetan gaiak izapidetu, ebatzi eta jakinarazteari buruz ezarritakoari jarraikiz, ebazpen hau hierarkian gorago dagoenari helaraziko diogula, jasota gera dadin.

Hirugarrena.- Bigarren puntuan aipatutako artikuluetan oinarrituta, Funtzio Publikoaren Zuzendaritza Nagusiari eta Ogasuneko Zuzendaritza Nagusiari eskatzen diegu jarraitu beharreko prozedura egokia ebalua dezatela eta has dezatela gai honetan erantzukizunak argitzeko.

Irune Berasaluze Lazkano
Erakundearen Etika Batzordeko lehendakaria